חיי שרה (481)

וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים, וַה' בֵּרַךְ אֶת־אַבְרָהָם בַּכֹּל (כד.א)
התורה מדגישה שאברהם היה "**זקן בא בימים**", ומיד מוסיפה: "**וה' ברך את אברהם בכל**". אפשר להבין ש"**בא בימים**" אינו רק תיאור של גיל. אדם יכול לחיות שנים רבות, אך לא בהכרח להגיע עם ימיו, כלומר, שכל יום ויום יהיה מלא בתוכן, במעשים טובים ובקשר עם הקב"ה. אברהם אבינו הגיע לסוף ימיו כשהימים שלו היו מלאים: אמונה, הכנסת אורחים, חסד וניסיונות שבהם עמד. לכן נאמר עליו "**בא בימים**", הוא לא רק היה זקן; הוא בא עם כל ימיו לפני ה'. וזה מתחבר ל"**וה' ברך את אברהם בכל**": הברכה האמיתית אינה רק במה שיש לאדם, אלא גם ביכולת שלו להפוך את כל ימיו למשמעותיים. ***המלקט***

וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע: (כג.ב)
כתב בעל ה"**חתם סופר**": הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, ומיתתה של שרה היתה מידה כנגד מידה. שרה צחקה על דברי האמת ששמעה מהמלאך על הולדת יצחק וחשבה שהטעה אותה בבשורה זו ולא האמינה. כך גם מלאך המוות, השטן הטעה אותה בבשורת מיתת יצחק, וכיון שהאמינה לדברי שקר אלו נענשה ומתה מחמת זה.

רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"

אֶרֶץ אַרְבַּע מֵאת שֶׁקֶל כֶּסֶף (כג.טו)
ארעא שויא ארבע מאה סלעין דכסף. (תרגום)
מה טעם קנה אברהם דוקא חלקת אדמה כזו, שמחירה ארבע מאות שקל כסף ? ברם, ידוע הוא, כי בית סאה (חלקת אדמה שאפשר לזרוע בה סאה של תבואה) מכיל חמישים על חמישים אמה, כלומר, אלפיים וחמש מאות אמות מרובעות. ואם אדם רוצה בחלקת אדמה של שש מאות אלף אמות מרובעות, הריהו צריך למאתיים וארבעים בתי סאה, שהם שמונה בתי כור (בית כור מכיל שלושים סאה). והנה, אמרו חכמינו, כי בשעת קבורתו של תלמידי חכם גדול צריכים להיות נוכחים שש מאות אלף איש, כשם שבשעת מתן תורה נוכחו ששים רבוא ישראל (כתובות י"ז). כמו כן כלל ידוע הוא אצל חכמינו, כי כל אדם צריך לו מקום של אמה - גברא באמתא יתיב". ואם כן, כשרצה אברהם אבינו לחלק לשרה את כבודה הראוי, קנה חלקת אדמה שתוכל להכיל עליה ששים רבוא אנשים, כלומר, בעלת ממדים של שש מאות אלף אמות מרובעות, שהן שמונה בתי כור. והרי הלכה היא כי המקדיש שדה של בית כור, עליו לפדותה בחמישים שקלים (ערכין כה). ויוצא איפוא, ששמונה בית כור עולים בדיוק ארבע מאות שקל.

ספר "מעינה של תורה" בשם הגר"א

וַתָּרָץ עוֹד אֶל הַבְּאֵר לִשְׁאֹב וַתִּשְׁאַב לְכָל גְּמַלָּיו (כד.כ)
כאן, כשרבקה ממלאה מים עבור אליעזר וגמליו, נאמר "**ותשאב**", כלומר, רבקה מבצעת פעולת שאיבה; ואילו לעיל, (בפסוק טז), כשהפסוק תיאר כיצד רבקה מילאה מים עבור עצמה (עוד לפני שבא אליה אליעזר) לא נאמר "**ותשאב**" אלא רק "**ותמלא כדה ותעל**", שלא הוצרכה לשאוב. מה ההסבר להבדל זה? התשובה הידועה לכך היא, שלעיל (בפסוק טז), עלו המים לקראת רבקה ולכן לא הוצרכה לשאוב. וכך כותב **רש"י** לעיל (בפסוק יז), "**וירץ העבד לקראתה**" לפי שראה שעלו המים לקראתה, ואם כן מובן היטב מדוע לא נאמר לעיל "**ותשאב**", שהרי לא ביצעה שם פעולת שאיבה, אלא עלו המים לקראתה מאליהם. אלא שאת זה גופא יש להבין, מדוע באמת היה הבדל בין המילויים? מדוע במילוי הראשון (של רבקה עבור עצמה) נעשה לה נס ועלו המים לקראתה מאליהם, ואילו כאן, כשרבקה ממלאת עבור אליעזר וגמליו, לא עלו המים לקראתה אלא הוצרכה לשאוב? עונה על כך ה"**קדושת לוי**": כשאדם שואב מים מהבאר שלא לצורך מצווה, אלא לצרכים רגילים של מילוי מים וכדו', במקרה כזה אין לשאיבה שום ערך בפני עצמה, אלא היא רק דרך טכנית, "היכי תימצי" להגיע לתכלית הסופית, שהיא מילוי הכד; ולרבקה, בצדקותה, נעשה נס ועלו המים מאליהם והתמלא הכד באופן שנחסכה ממנה טרחה זו. לעומת זאת, השאיבה השנייה של רבקה (עבור אליעזר וגמליו) היא כבר שאיבה של מצווה, מצוות גמילות חסדים; **וכשאדם עושה פעולת מצווה, אזי הפעולה עצמה היא בעלת ערך** יש לה ערך עצמי והיא לא רק "מכשיר טכני" להשגת התכלית. לכן, אין כל עניין בעשיית נס ש"יחסוך" שאיבה זו, הרי אדרבה, להיפך, לכל רגע בשאיבה יש ערך ומשמעות, דווקא בגלל המאמץ והטרחה.

וַיֹּאמֶר בַּת מִי אַתְּ הַגִּידִי נָא לִי הֲיֵשׁ בֵּית אָבִיךְ מָקוֹם לָנוּ לָלִין (כד, כג)
אליעזר מברר אצל רבקה, האם יש בבית אביה מקום ללון, אך מדוע מדגיש אליעזר "מָקוֹם **לָנוּ**"? לכאורה מילה זו מיותרת, וכי יש הבדל בין מקום לנו או למישהו אחר? אלא שרומז לנו הפסוק על הנהגתו הראויה של אליעזר, עבד אברהם. בימינו, ישנם אנשים שאינם מדקדקים כל כך לאיזה מקום נכנסים הם לאכול ומה הם אוכלים, כשר למהדרין או כשר בערך. לעומת זאת עבד אברהם שאל את רבקה: "**בַּת מִי אַתְּ**", הוא ברר על בעלי המקום. ועוד דבר שאל אליעזר: "**הֲיֵשׁ בֵּית אָבִיךְ מָקוֹם לָנוּ לָלִין**", ואם תאמרי כי יש מקום, השאלה היא האם

יש "**לָנוּ**", לנו שאנו מקפידים על הכשרות באופן מוחלט, האם גם בעבורנו יש מקום. ותאמר אליו: "**גם** תבן **גם** מספוא רב עימנו", המילים "**גם**" מיותרות לכאורה, אלא שזה מה שענתה רבקה לעבד אברהם: אמנם יש לנו חדרים מרווחים, וגם רהיטים יפים, וגם אוכל יש לנו, אבל רק בשביל הגמלים, כי תבן ומספוא הם מאכל לבהמות, שאינן מבדילים בין כשר לטרף. ואם תאמר, מדוע אינני מספרת לך על דברי מאכל לבני אדם? מפני שאינני יכולה לערוב לך על הכשרות, כי אמנם גם מאכל לאנשים יש לנו, אבל זה רק "**עמנו**", בשביל המשפחה שלנו, ולא בשביל איש אלוקים כמוך.

ספר "ומתוק האור"

לֹא אֹכַל עַד אִם דִּבַּרְתִּי דְּבָרָי (כד.לג)

מה ראה אליעזר להזדרז כל כך, למה שלא יאמר את דברו אחר שיטעם משהו? יש לומר: שאליעזר ידע בהכרה ברורה שהוא נמצא עכשיו בשליחות קודש מאברהם אבינו, ואם יסיח דעת משליחותו ויסמוך על הסייעתא דשמיא שהיתה לו עד עכשיו, בקפיצת הדרך, ובכך שפגש את רבקה בתפלתו. אם רק ירפה מהמתח של השליחות, עלול הוא להפסיד את הכל. כל העזר שמים ירד לטמיון. על כן הוא אומר: "**לֹא אֹכַל**", לא אתעסק בשום דבר אחר "**עַד אִם דִּבַּרְתִּי דְּבָרָי**", עד שאבצע מה שמוטל עלי. במעגל השנה ישנם ימים שמסוגלים לסייעתא דשמיא מיוחדת, כמו הימים הנוראים, מועדי ה' וכדו' צריך לראות אז להיות מרוכז בעבודת ה' ולא להסיח דעת בטרדות אחרות.

ספר "לתתך עליון

וְלִבְנֵי הַפִּילַגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מַתָּנֹת (כה.ו)

חסר כתיב, שלא היתה אלא פילגש אחת, היא הגר היא קטורה. נשים בכתובה פילגשים בלא כתובה. (רש"י)

אם אמנם לא היתה אלא פילגש אחת, מדוע לא אמר ולבני הפילגש, ומדוע אמר "**וְלִבְנֵי הַפִּילַגְשִׁים**". רמז נפלא מצא כאן **הגר"א** במעמדה של הפילגש ביחס לאשה הרגילה, שכן אמרו חז"ל (סוטה יז.) על נשואי איש ואשה, כי אם זכו שכינה ביניהם, שכן ב"**איש**" ישנה אות **י'**, ב"**אשה**" ישנה אות **ה'**. במילה '**כתובה**' ישנן אותיות **ו' וה'** יחדיו יוצרות ארבעת האותיות את השם הנכבד. זהו שאמרו חז"ל כי **שכינה ביניהם**, אותיות שמו הקדוש והנורא. אלא שכל זה אינו אלא באיש ואשתו החיים בכתובה כדינה של אשה, שכן רק אז מתקבלות ארבע האותיות של השם הנכבד. ואולם בפילגש הדרה עם בעלה ללא כתובה, חסרה שתי אותיותיו האחרונות של השם הנכבד ונמצא שלא נותרו אלא שתי אותיות הראשונות, י' וה', אשר אמנם מהוות שם קדוש לעצמו, אך אינן אלא מחציתו של השם המפורש. וזהו שרמזה התורה בכתיב החסר שבמילה פלגש, שכן אז מתקבלות המילים: **פלג שם**, חצי שם הקדוש. ***ספר "שללי אודות"***

<u>הלכה</u>: להשלים מאה ברכות בשבת

ירבה בשבת בפירות ומגדים ומיני ריח, כדי להשלים מנין מאה ברכות. וגם הנשים צריכות להשלים מאה ברכות, ולכן אם אינן יכולות להשלים מאה ברכות בברכת הפירות, תתפללנה גם תפלת מנחה. אחר ברכת המזון יש נוהגים לחזור ולברך ברכת הריח. ונראה שזהו כשהסירו מעל השלחן עצי הבשמים אחר שבירך עליהם לפני הקידוש, וחזרו והביאום לפניו אחר ברכת המזון. אבל אם היו מונחים כל הזמן על השלחן לפניו, אין לחזור ולברך עליהם אחר ברכת המזון, מכיון שלא הסיח דעתו מהם. ***ספר ילקוט יוסף***

<u>פתגם</u>: במקום שאין עצה, יש אמונה. ***פתגם חסידי***

<u>חקירה</u>: אין איסור חל על האיסור

האם הוא פטור מעונש על האיסור השני, אך יש איסור, או שאין איסור כלל. (קובץ הערות ל-ז, הגר"ש שקאפ נדרים יג ד"ה ובס': אין איסור כלל, פרי מגדים ושו"ת אבני מילואים יב המובאים בו: יש איסור) ***ספר קובץ "יסודות וחקירות***

<u>סיפור</u>: לא קרירא ולא חמימא

הגאון רבי זאב בלומנפלד זצ"ל, חזר פעם מבית דינו אל מעונו ביום קיץ נאה, והיה מזג האויר באותו היום **לא קריר ולא חמים**. נשם הגאון את האויר הנעים להנאתו ואמר בדרך מליצה: מזג אויר מעיד עלי שדנתי היום דין אמת, שכן אמרו חכמינו: כל דיין שדן דין אמת נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, ועוד אמרו חכמינו קדירה דבי שותפי לא קרירא ולא חמימא! ***ספר חד וחלק***

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: פני פרחה בת מסעודה, בנימין בן אסתר, יוסף דוד בן ליאל, ,ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיזה. **שלום בית**: גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון**: שרה זסוזן אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, לולה לאה בת סופי לבנה,לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל**: נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. **לעילוי נשמת**: אלגרין שמחה בת אמילי, רינה בת רחל, קלוד שלמה בן ז'רמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה,יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרייה כוכבה, מלכה אנרייט מרזוקה, , קרול מזל אדסה בת גבי זרגונה, אברהם בן אסתר, ראובן בן איזא, יהודה יוסף בן רחל. לאה חוה בת שמחה סימי.

יוסף ג'רמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr

© Graphik'Al 07 81 36 67 85